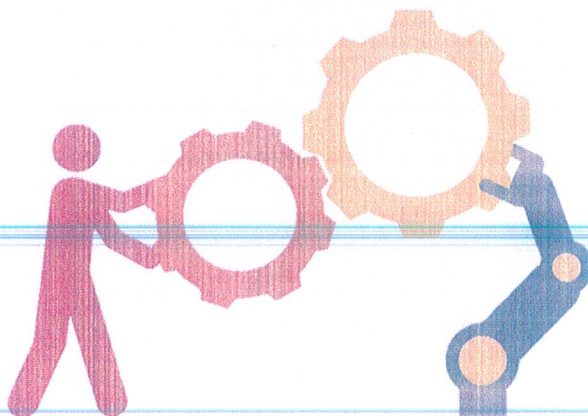

ОПШТИНА БРОД

**Анкета привредника и предузетника општине Брод о условима
пословања, квалитету комуналних услуга и потребама за радном снагом**

Брод, октобар 2021

Увод

Одсјек за локални развој општине Брод провео је у периоду октобар-новембар 2021. године, анкету међу привредним субјектима који послују на територији општине Брод, у циљу прикупљања информација о мишљењу привредног сектора о пословном амбијенту на подручју Општине. Сврха ове анкете је била да се обезбједе корисне и поуздане информације за Општинску управу које се односе на мишљења и ставове привредника и предузетника, а све у циљу креирања повољног пословног амбијента.

Анкетни упитник је састављен од 29 питања, разврстаних у три групе, а то су услови пословања на локалном и републичком нивоу, квалитет јавних услуга и радна снага. Постављана питања су имала за циљ да установе каква је генерално пословна клима у општини Брод, као и да установе задовољство привредника квалитетом локалне самоуправе, институција на нивоу РС и БиХ.

Сврха анкете

Сврха анкете је да се добију информације које ће помоћи општини Брод да на квалитетнији и систематски начин управља развојем приватног сектора и економским развојем Општине, те да провјери задовољство приватног пословног сектора услугама општинске администрације, као и комуналним услугама, а у циљу унапређења јавноприватног дијалога општине Брод и дефинисања будућих тема за заједничко разматрање и рјешавање, путем јавно-приватног дијалога. Анкета је такође имала за циљ да се добију информације о будућим плановима предузећа, планираним инвестицијама, као и потребом за радном снагом.

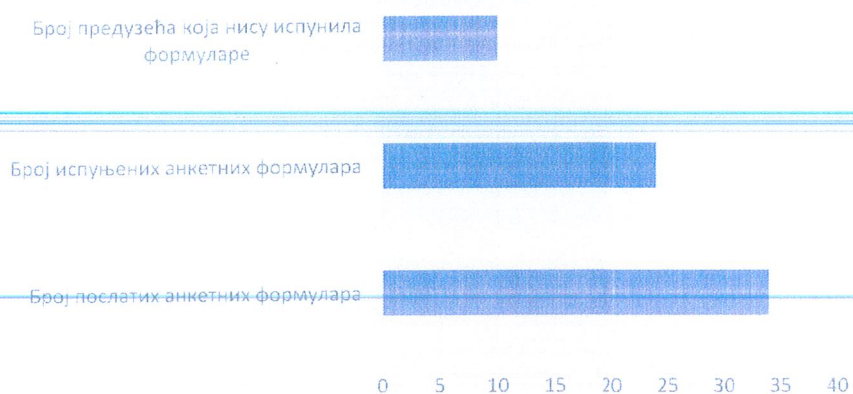

Коначан циљ ове анкете јесте подизање стандарда услуга и мјера које пружа општинска управа општине Брод са својим Јавним предузећима и Јавним установама, ради стварања повољног пословног амбијента за привреднике који тренутно раде на подручју општине Брод, као и привлачење нових инвеститора.

Методологија

У сврху ове анкете припремљен је анкетни упитник, који је упућен на 34 адресе привредника и предузетника који раде на територији општине Брод. Од тог броја 24 (70,59%) пословни субјект је доставио попуњен упитник, док 10 (29,41%) пословних субјеката није желило да учествују у анкети. Од 34 анкетираних, 10 пословних субјеката је попунило анкетни упитник и доставило га путем електронске поште у предложеном року (Графикон бр.1). Привреднике и предузетнике који нису испунили упитнике посјетили су запослени у Одсеку за локални развој и у директном разговору (лице у лице) са власницима или руководиоцима попунили анкетни упитник.

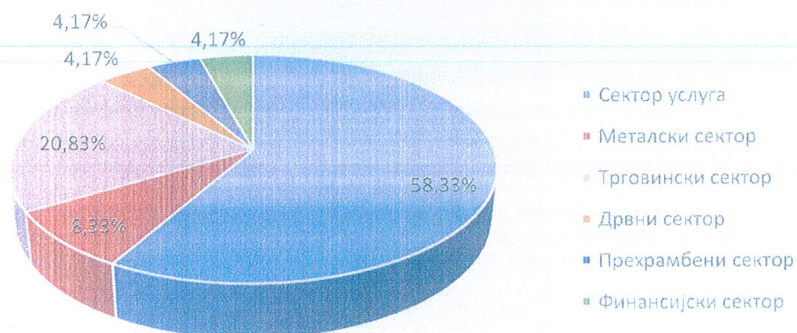
Број анкетираних привредника

Графикон бр.1: Број анкетираних привредника

Анкетирани привредни субјекти послују у следећим секторима: 14 (58,33%) у сектору услуга, 2 (8,33%) у металском сектору, 5 (20,83%) у трговинском сектору, по 1 (4,17%) предузећа у дрвном, прехранбеном сектору и финансијском сектору (Графикон бр.2).

Структура анкетираних према сектору у којем послују

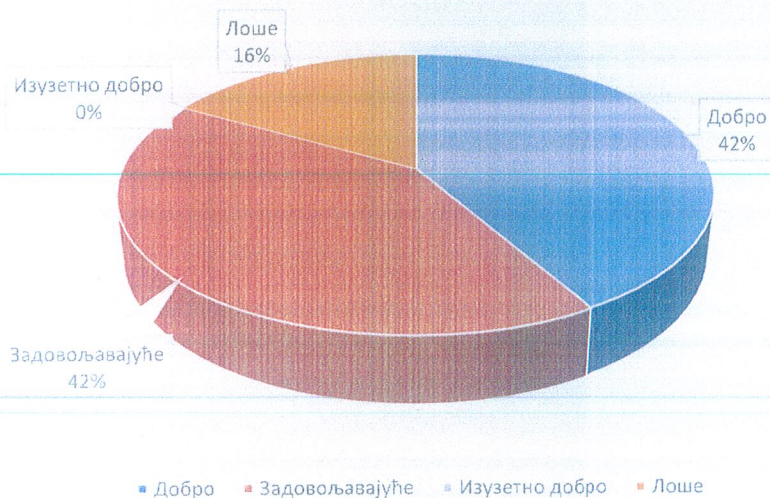

Графикон бр.2: Структура анкетираних према сектору у којем послују

1. Ваше мишљење о Броду као мјесту за пословање?

На питање о Броду као мјесту за пословање 10 (42%) анкетираних је окарактерисало као добро, 10 (42%) задовољавајуће, 0 (0%) изузетно добро и 4 (16%) као лоше (Графикон бр.3).

Графикон бр.3: Мишљење о Броду као мјесту за пословање

2. Које су по Вашем мишљењу позитивне околности за пословање у Броду?

На ово питање 19 анкетираних дало је одговор, док 5 испитаника нису навели ништа. По мишљењу анкетираних ово су позитивне околности за пословање у Броду (Табела бр.1).

Ред. бр.	Позитивне околности за пословање у Броду	Бр. анкетираних
1.	Географски положај	8
2.	Близина ЕУ	11
3.	Близина граничног прелаза	11
4.	Близина ауто-пута	11
5.	Добра сарадња са Општинском управом	3
6.	Природни ресурси	1

Табела бр.1: Позитивне околности за пословање у Броду

3. Које су по Вашем мишљењу негативне околности за пословање у Броду?

На ово питање 21 анкетираних дало је одговор, док 3 испитаника нису навели ништа. По мишљењу анкетираних ово су негативне околности за пословање у Броду (Табела бр.2).

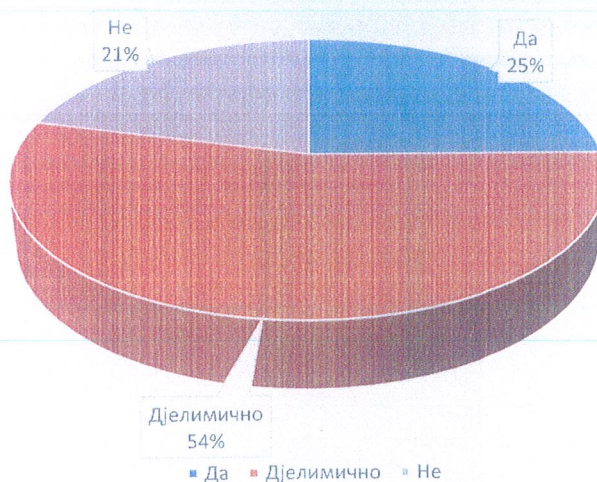
Редни бр.	Негативне околности за пословање у Броду	Бр. анкетираних
1.	Мали број становништва	10
2.	Мањак стручног кадра у области машинства	1
3.	Путна инфраструктура лоша	1
4.	У Броду тешко наћи добављаче за потрошни материјал	1
5.	Мали број пословних/привредних субјеката	4
6.	Недостатак просторно планске документације	1
7.	Неријешени имовинско-правни односи	2
8.	Не постоје формиране индустриске зоне	1
9.	Недостатак кадрова у локалној управи	1
10.	Мањак радне снаге(квалификоване/ не квалификоване)	3
11.	До сада отежана комуникација на релацији општинска администрација	1
12.	Слаба стимулација	1
13.	Дуго чекање за папире	1
14.	Одлив радне снаге/становништва	5
15.	висока непореска давања уз мноштво непотребних и сложених прописа	1
16.	Недостатак индустрије и развоја привреде	1
17.	Низак БДП по глави становника	1
18.	Недостатак младих	1

Табела бр.2: негативне околности за пословање у Броду

4. Да ли су на државном/републичком нивоу створени повољни пословни услови за раст и развој Вашег привредног субјекта?

На ово питање 6 (25%) испитаника је одговорило са „Да“, 13 (54,17%) са „Дјелимично“ и 5 (20,83%) са „Не“ (Графикон бр.4).

Графикон бр. 4: Повољни пословни услови за раст и развој предузећа на државном/републичком нивоу

5. Уколико претходни одговор није позитиван, наведите који прописи и мјере органа на вишем нивоу негативно утичу на пословање Вашег привредног субјекта

На ово питање 9 анкетираних дало је одговор, док 15 испитаника нису навели ништа. По мишљењу анкетираних ово су прописи и мјере органа на вишем нивоу који негативно утичу на пословање привредних субјекта.

- Доприноси за запослене раднике са смањеним радним временом.
- На нивоу државе јако мали број подстицаја и мјера које омогућавају пословним субјектима лакше пословање.

- Отежано пословање јесте и чињеница да државни органи су на ниском нивоу дигитализације и онлине пословања.
- Услови издавања лиценци за рад, захтијеван превисок број запослених за одређене услуге.
- Мала популација.
- Слаби захтјеви за разноразним административним промјенама.
- Мали број дозвола за међународни превоз робе на тромјесечном нивоу.
- Проблеми углавном нису узроковани дјеловањем локалне управе, веч вишег нивоа.
- Порези и обавезе, без олакшица а већ 2 и по године радимо са смањеним бројем муштерија.
- Високе таксе и комуналне накнаде, превелик број узорковања горива по изузетно високим цијенама, чести санитарни прегледи.

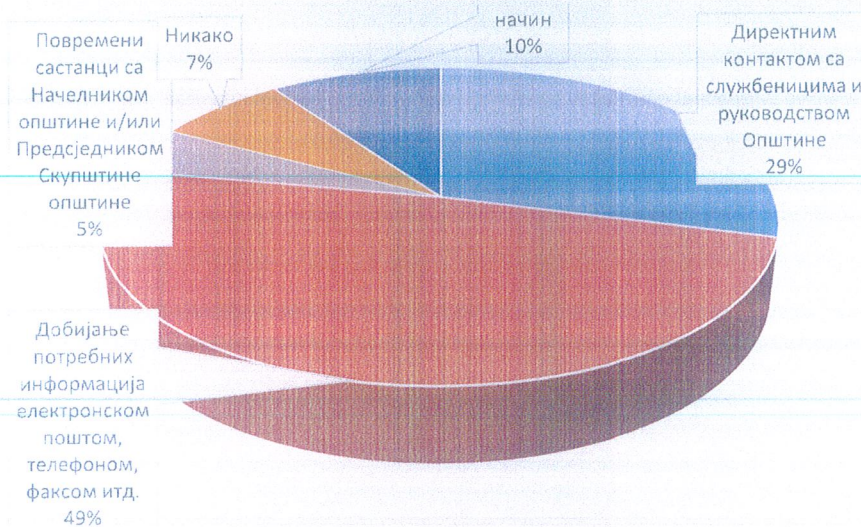
6. На који начин сте до сада комуницирали са Општинском управом?

На ово питање је одговорио 21 испитаник, док 3 анкетирана није дало одговор (Табела бр. 3 и Графикон бр.5).

Ред. бр.	Начин комуникације са Општинском управом	Одговор
1.	Директним контактом са службеницима и руководством Општине	12
2.	Добијање потребних информација електронском поштом, телефоном, факсом итд.	20
3.	Повремени састанци са Начелником општине и/или Предсједником Скупштине општине	2
4.	Никако	3
5.	На неки други начин	4

Табела бр.3 : Начин комуникације са Општинском управом

Графикон бр. 5: Начин комуникације са Општинском управом

Четири испитаника је навело да комуницира са Општинском управом „на други начин“ и то:

- Општинског сајта.
- Као члан Привредног савјета.

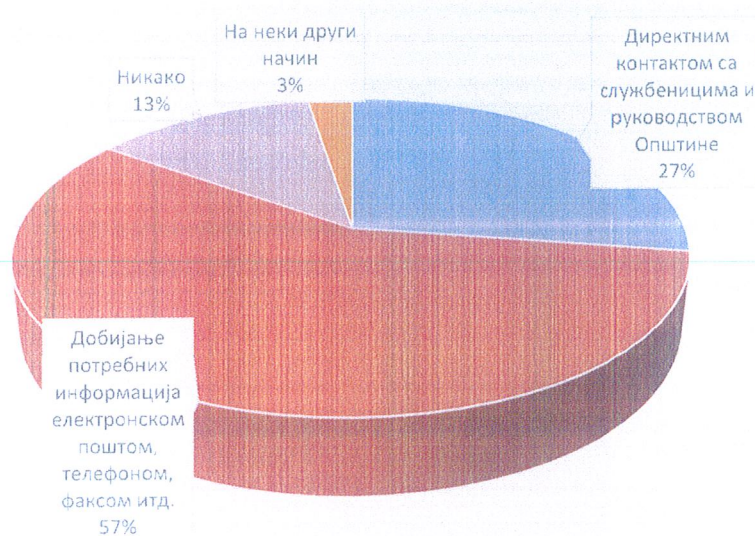
7. На који начин желите да убудуће комуницирате са Општинском управом?

На ово питање одговорило је 19 анкетираних, док 5 испитаника није дало одговор (Табела бр.4 и Графикон бр.6).

Ред. бр.	Начин на који начин желите да комуницирате са Општинском управом?	Одговор
1.	Директним контактом са службеницима и руководством Општине	11

2.	Добијање потребних информација електронском поштом, телефоном, факсом итд.	23
3.	Никако	5
4.	на неки други начин	1

Табела бр. 4: Будући начин комуникације са Општинском управом

Графикон бр. 6: Будући начин комуникације са Општинском управом

8. Које врсте информација и/или услуга би сте жељели да добијате од Општинске управе?

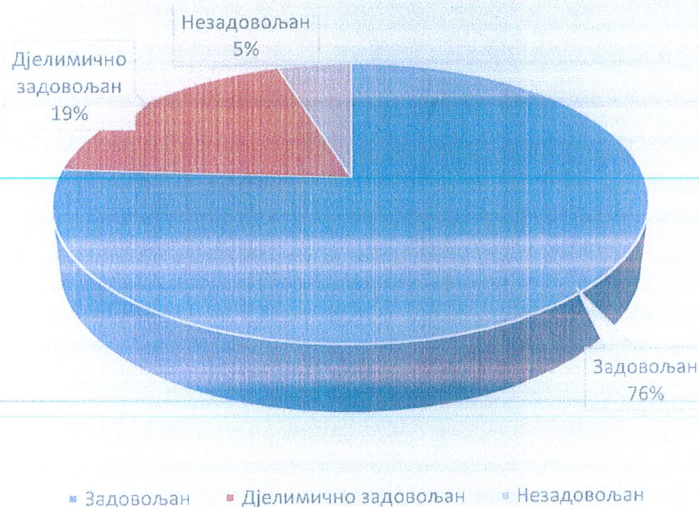
На ово питање одговорило је 14 анкетираних, док 10 испитаника није дало одговор. Информације и/или услуге које би анкетирани жељели да добијају од Општинске управе су:

- Информисаност о пројектима и програмима који се спроводе на нивоу Републике или Општине.
- Информисаност од Општинске управе о подстицајима, промјенама у закону...
- Информације о раду Привредног савјета.
- Информације о потенцијалним улагачима.
- Преко Општинског сајта.
- Информације везане за подршку проширењу и побољшању производног процеса.
- Информације о потенцијалним субвенцијама, грантовима...
- Радно вријеме у дане празника да се дефинише 7 дана раније.
- Давање олакшица.
- Информисаност о конкурсима и тендерима.
- Достава Рјешења за комуналну таксу на истакнуту фирму, „Службени гласник Општине“ на е-маил адресу.

9. Да ли сте задовољни начином и брзином издавања рјешења за одобравање обављања предузетничке дјелатности?

На ово питање је одговорило 21 анкетирано, који су имали искуства са регистравањем предузетничких дјелатности, 76,2% је задовољно начином и брзином издавања рјешења, 19,04% је дјелимично задовољно, док је 4,76% незадовољно (Графикон бр.7).

Графикон бр.7 : Начин и брзина издавања рјешења за одобравање обављања предузетничке дјелатности

10. Уколико претходни одговор није позитиван, наведите разлог Вашег незадовољства

Само један предузетник је навео да је незадовољан из личног искуства.

11. Имате ли приједлога за унапријеђење рада Општинске управе у односу према привредницима и предузетницима?

На ово питање је дало одговор 7 испитаника. Приједлози анкетираних су следећи:

- Уважавање приједлога привредника.
- Флексибилност и брзина у рјешавању захтјева и проблема привредника.
- Активнија комуникација по питању инфраструктурних пројеката, тј. пронаћи начин да општина обједини све привредне субјекте (производне са производним, услужне са услужним), приликом усвајања програма капиталних улагања.

- Више доступних информација од стране службеника, редовно праћење промјена које излазе у Сл. гласнику РС.
- Већи степен дигитализације на нивоу управе.
- Значајно би било када би Општинска управа радила на задржавању младог и стручног кадра, као и привлачењу новог, кроз различите мјере које би младима помогле приликом рјешавања стамбених питања и сл. Да се младима општина Брод приближи као пожељно мјесто за становање.
- Да Општина у оквиру Одјељења за привреду запосли (као допунски рад) искусног привредника са познавањем самог предузетништва и познавањем законске регулативе и прописа. Мало је таквих предузетника али их има. Улога овог предузетника би била да у име општинске администрације, бесплатно даје савјете и сугестије привредницима.
- Брже издавање дозвола за рад.

12. Наведите у којој мјери сте задовољни квалитетом и доступношћу јавних услуга

У табели бр. 5 приказани су резултати испитивања у којој мјери су грађани задовољни квалитетом и доступношћу јавних услуга.

НАЗИВ УСЛУГЕ	ОДГОВОР	Бр. анкетираних	%
Водоснабдијевање	Потпуно задовољан	15	62,5
	Дјелимично задовољан	6	25
	Незадовољан	1	41,7
	Немам мишљење/став о овом питању	1	41,7
Канализација	Потпуно задовољан	13	54,7
	Дјелимично задовољан	5	20,8
	Незадовољан	4	16,7

	Немам мишљење/став о овом питању	1	4,17
Одвоз комуналног отпада	Потпуно задовољан	13	54,17
	Дјелимично задовољан	9	37,5
	Незадовољан		
	Немам мишљење/став о овом питању		
Испорука електричне енергије	Потпуно задовољан	18	75
	Дјелимично задовољан	4	16,7
	Незадовољан	1	4,17
	Немам мишљење/став о овом питању		
Телекомуникационе услуге	Потпуно задовољан	15	62,5
	Дјелимично задовољан	5	20,8
	Незадовољан	3	12,5
	Немам мишљење/став о овом питању	1	4,17
Путна инфраструктура	Потпуно задовољан	4	16,67
	Дјелимично задовољан	13	54,17
	Незадовољан	6	25
	Немам мишљење/став о овом питању	1	4,17
Јавни превоз	Потпуно задовољан	2	8,3
	Дјелимично задовољан	6	20,8
	Незадовољан	5	20,8
	Немам мишљење/став о овом питању	9	37,5
Јавна безбједност	Потпуно задовољан	9	37,5
	Дјелимично задовољан	13	54,17
	Незадовољан	2	8,3
	Немам мишљење/став о овом питању		
Рад инспекцијских служби	Потпуно задовољан	12	50
	Дјелимично задовољан	5	20,8
	Незадовољан	3	12,5
	Немам мишљење/став о овом питању	2	8,3
Јавна расвјета	Потпуно задовољан	13	54,17

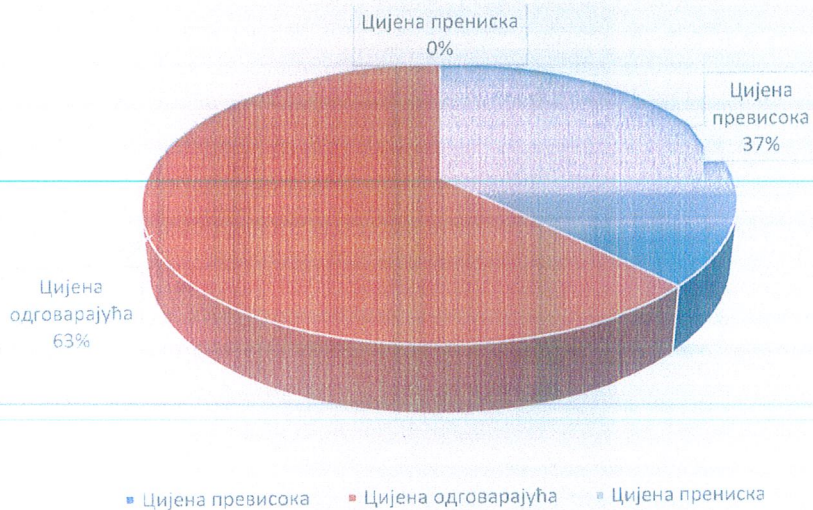

	Дјелимично задовољан	5	20,8
	Незадовољан	6	25
	Немам мишљење/став о овом питању		
Издавање грађевинских дозвола	Потпуно задовољан	2	8,3
	Дјелимично задовољан	7	29,17
	Незадовољан	1	4,17
	Немам мишљење/став о овом питању	12	50
Организовање јавног паркинга	Потпуно задовољан	8	33,3
	Дјелимично задовољан	9	37,5
	Незадовољан	5	20,8
	Немам мишљење/став о овом питању	2	8,3

Табела бр.5 : Квалитет и доступност јавних услуга

13. Ваше мишљење о цијени комуналних услуга (вода, одвоз смећа, канализација и др.)?

На ово питање је одговорило 24 анкетираних, 12(40%) испитаника сматра да је цијена комуналних услуга превисока, 18 (60%) сматра да је цијена одговарајућа, док ниједан анкетирани не сматра да су сијене прениске (Графикон бр.8).

Графикон бр. 8: Цијена комуналних услуга

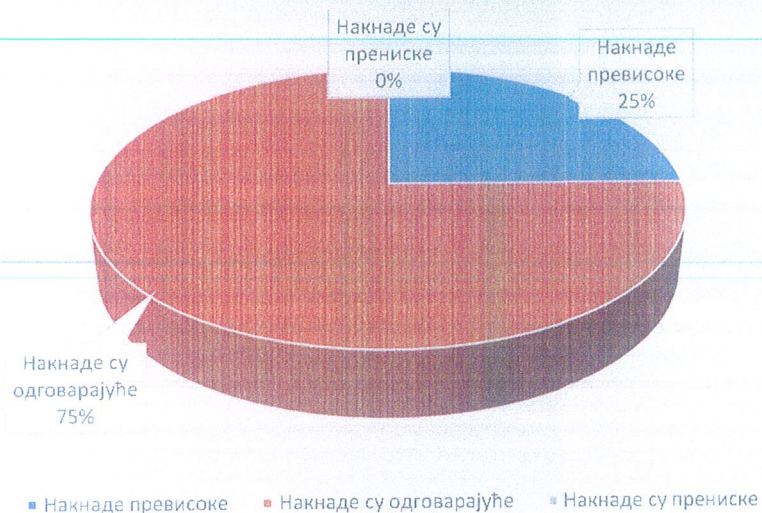
14. Уколико сте на претходно питање одговорили са „превисоке су“, образложите на које тачно комуналне услуге мислите и из којих разлога мислите да их треба смањити

На ово питање одговорило је 7 испитаника:

- Скупа вода и канализација.
- Одвоз смећа (дупло плаћање), кућа+радиона на истој адреси.
- Одвоз смећа најскупљи у окружењу.
- Све наведене услуге су веома високе.
- Вода, смеће и канализација, генерално гледано су превисоке у односу на лична примања грађана.
- Одвоз смећа је прескуп.

15. Ваше мишљење о висини административних и комуналних такси и накнада?

Графикон бр.9 : Висина административних и комуналних такси и накнада

16. Уколико сте на претходно питање одговорили са „превисоке су“, образложите на које тачно таксе/накнаде мислите и из којих разлога мислите да их треба смањити

На ово питање одговорило је 6 испитаника:

- Нагло повећање таксе на истакнуту фирму.
- Административне таксе би требале бити 1КМ, симболично јер радници у шалтер сали свакако обављају посао за који су плаћени кроз плату.
- Комунална такса на истакнуту фирму и комунална накнада на грађевинско земљиште. Таксе би требало да се обрачунавају сразмјерно приходу те дјелатности.

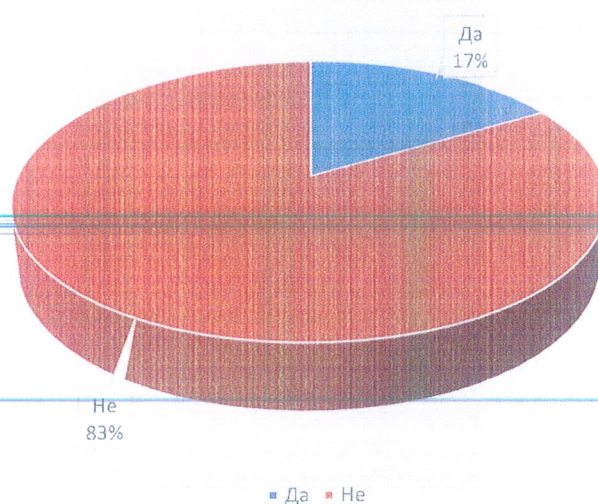
17. Молимо да наведете оквирни износ инвестиција у претеклом периоду?

На ово питање је одговорило 12 испитаника и према подацима које су нам дали у претходном периоду износ инвестиција код 7 испитаника је био око 340.600,00 КМ.

18. да ли сте у претходне 3 године добијали подстицајна средства за пословање вашег привредног субјекта?

На ово питање 4 испитаника су одговорила са ДА:

- Друштво је у 2019. години добило исплату подстицаја запошљавања у привреди у висини уплаћених доприноса и пореза у износу 50.832,52КМ.
- Приликом запошљавања радника, 4.000КМ од Владе Републике Српске.
- Од Владе Републике Српске.
- Од Владе Републике Српске, подстицај за повећање плате радницима.

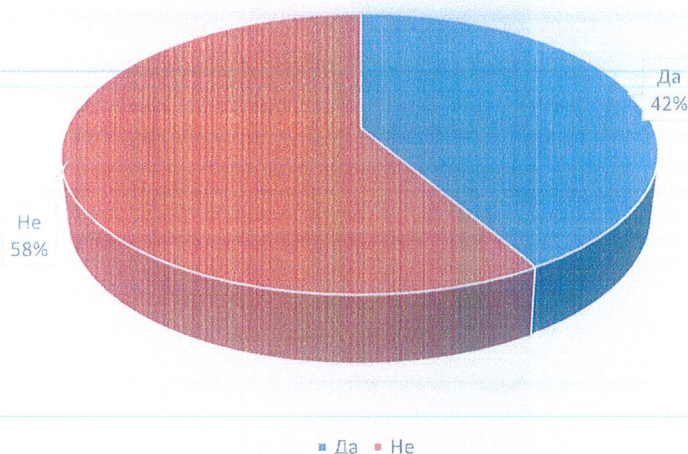

Графикон бр. 10: Добијени подстицаји за пословање привредних друштава

19. да ли планирате инвестиције у наредној години у циљу повећања производње?

На ово питање 10 испитаника су одговорила са ДА.

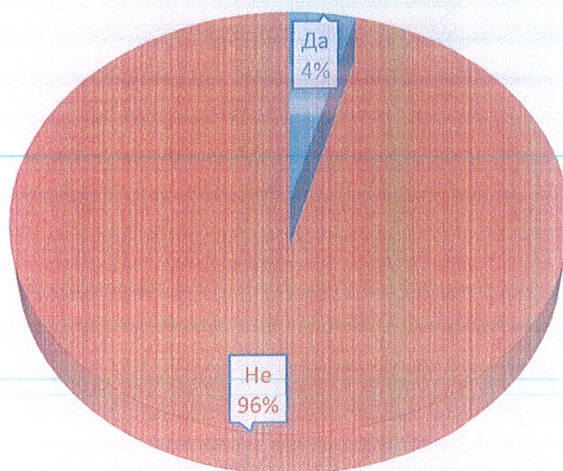

Графикон бр. 11: Планирање инвестиција у наредној години у циљу повећања производње

20. Да ли користите сезонску радну снагу (на одређено вријеме)?

Један испитаник је одговорио са ДА:

- По потреби, тј. у зависности од склопљених уговора са купцима.

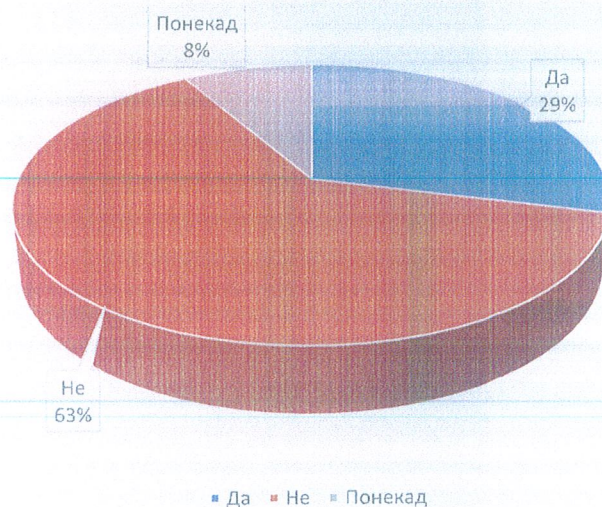

Графикон бр. 12: Коришћење сезонске радне снаге

21. да ли сте имали проблема са недостатком специфичних професија и квалификација радне снаге приликом попуњавања слободних радних мјеста у протеклом периоду?

На ово питање са „ДА“ је одговорило је 7 испитаника, са „Понекад“ су одговорила 2 испитаника.

Графикон бр. 13: Недостатак специфичних професија и квалификоване радне снаге приликом попуњавања слободних радних мјеста

22. Уколико су ваши одговори на претходно питање били „ДА“ или „Понекад“, означите по Вашем мишљењу узроке такве ситуације.

На ово питање са „ДА“ је одговорило је 7 испитаника, са „Понекад“ су одговорила 2 испитаника:

- Недовољан број радника.
- Општина Брод нема ни једног са подручја Општине(доктора ветеринарске медицине).
- Реално, млади су незаинтересовани за озбиљан рад, учење, усавршавање и посвећеност послу. Ово се посебно односи на мушку радну снагу. Једноставно, већина њих машта о одласку у иностранство и о лако зарађеним новцима.
- Тренутно наставни план и програм у средњим школама не прати стварне проблеме тржишта радне снаге. Кадар који излази на тржиште радне снаге углавном није обучен, без довољно практичних и теоријских знања и вјештина, нарочито знања и вјештина потребних у области машинске обраде метала.

- Ограничен и неправилан избор занимања у Средњошколском центру „Никола Тесла“. Игнорирање потреба локалне заједнице, прилагођавање запосленим у Средњошколском центру.
- На подручју општине Брод, нема квалификоване радне снаге за геодетске услуге.
- Мањак возача аутобуса.
- Немамо на тржишту раднике за вулканизацију или да су радили овакве послове.

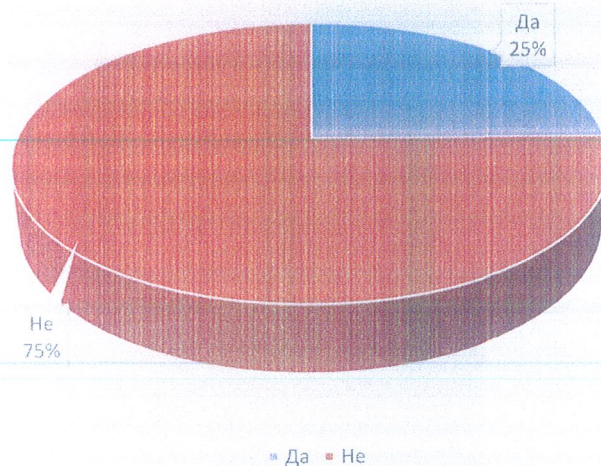
23. Наведите потенцијална рјешења проблема обезбјеђивања адекватне радне снаге

- Стажирање за ССС (геодетски техничар) и ВС (дипломирани инжењер геодезије).
- Преквалификација.
- Субвенције за полагање возачког испита и школе за возаче.
- Ослушкивање потреба тржишта, комуникација са пословним субјектима.
- Мислим да друштво у цјелини мора радити на промјени свијести младих људи. У тај процес морамо укључити школски систем, породицу као институцију, љекарску струку а и вјерске заједнице.
- Стипендирање студената ветеринарске медицине.
- Боља комуникација између школства, општинске администрације и привредника.

24. да ли имате ученике средње школе на пракси и да ли сте спремни да прихватите неколико ученика да код вас похађају практични дио наставе?

Са „ДА“ је одговорило 6 испитаника, који су спремни укупно да прихвате 20 ученика на праксу.

Дијаграм бр.14: Спремност прихватања ученика на праксу

25. Имате ли приједлог за увођење новог усмјерења у средњој школи?

Одговор је дало 7 испитаника:

- Возач теретних моторних возила.
- Специфични и недостајући занати.
- Заваривач.
- Занатска занимања(зидар, водоинсталатер...).
- Аутомеханичар, мехатроничар, зидар, тесар, бравар...
- ЦНЦ техничар и занатска занимања(монтер централног гријања, молер и слична занимања везана за послове кућног мајстора).
- Возач моторних возила.

26. У којој мјери је на вас утицала појава вируса корона (кратко образложење)?

На ово питање, одговор је дало 22 испитаника:

- Корона вирус је имао огроман утицај јер нам се пословање смањило у великом обиму.
- Смањено пословање.
- Утицало је на обим посла. Смањен број долазака наших грађана запослених у иностранству и грађана из Републике Хрватске.
- Огромни губици.
- Услужне геодетске дјелатности мање за 50%.
- Вирус корона је умањио инвестиције код наших партнера, успорен је развој предузећа и локалних заједница.
- Значајно је угрозила раст и развој друштва. Имали смо велике потешкоће у набавци и испоруци материјала. Дошло је до пада наруџби наших производа што је резултирало падом производње и тиме је друштво било присиљено да отпусти одређен број радника, како би преживјело кризу, која је била директна последица вируса корона.
- Нисмо имали проблема осим једног радника који је прележао корону.
- Због отежаних услова преласка граничног прелаза, успостављен је негативан тренд извоза наших производа на тржиште Хрватске.
- Смањен обим рада.
- Пад продаје услуга.
- У значајној мјери утицало: ограничење броја људи, размак столова, дистанца, затварање граница. Све нам то онемогућава несметан рад.
- Смањен обим рада у прошлој години.
- У великој мјери.
- Значајно, у великој мјери.
- Пад промета од 40%-50%.
- Смањено пословање.
- Значајно смањило пословање (мањи број људи у продавницама).
- Никако!
- Смањено пословање.
- Негативно пословање.

- Негативан биланс пословања од 2019. године, смањен обим пословања са ЕУ, недостатак дозвола од Министарства саобраћаја и веза РС.

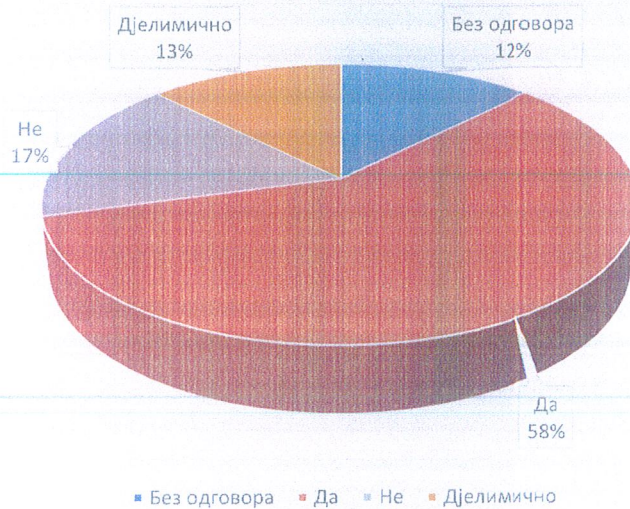
27. Наведите на који начин би вам локална управа или Влада могли помоћи у превазилажењу кризе проузроковане вирусом корона:

- Финансијска бесповратна средства или отпис пореза и намета.
- Смањење такси и доприноса или материјална помоћ.
- Плаћање доприноса и субвенција за гориво.
- Смањење пореза и доприноса, или отпис дијела пореза и доприноса за 6 мјесеци 2021. године.
- Треба настојати да све или бар већину радова у Општини изводе локални предузетници, потребно им дати предност приликом додјеле посла.
- ЈЛС би могла помоћи кроз различите подстицаје.
- Кроз пореске олакшице.
- Да граница поново буду отворене (да функционишу без забрана).
- Подузетник са 1 или 2 запослена у случају заразе, приморан да не ради 15 дана или да једну смјену затвори. Ослободити га одређених пореза за тај мјесец.
- Флексибилни рокови плаћања обавеза.
- Бесповратним средствима за побољшање пословања предузећа.
- Субвенције на лични доходак.
- Смањити обавезе и порезе.

На ово питање одговор је дало 13 испитаника.

28. Да ли сматрате корисним рад Привредног савјета општине Брод?

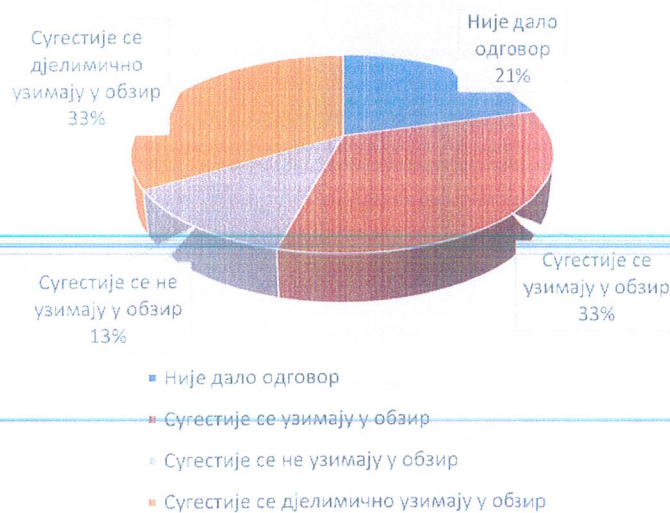
На ово питање 3 испитаника нису дала одговор.

Дијаграм бр. 15: да ли сматрате корисним рад Привредног савјета општине Брод?

29. У којој се мјери узимају сугестије Привредног савјета у обзир?

На ово питање 5 испитаника није дало одговор.

Дијаграм бр. 16: У којој се мјери узимају сугестије Привредног савјета у обзир?

ЗАКЉУЧАК

Увидом у резултате анкете можемо закључити да привредници општине Брод сматрају да је Брод добро мјесто за пословање, чије су главне предности добар географски положај, близина Европске уније и добра сарадња са Општинском управом.

Као главне негативне околности, анкетирани наводе мали број становника, недостатак квалификованих радника и одлив радне снаге.

Већина испитаника сматра да су на државном/републичком нивоу дјелимично повољни услови за раст и развој њихових пословних субјеката. Као негативне мјере и прописи наводе се превисоки намети и пореске обавезе.

Привредници су најчешће комуницирали са Општинском управом путем електронске поште, телефоном, факсом и сл. и повременим састанцима са Начелником општине и/или Предсједником Скупштине општине. Већина привредника се изјаснила да и даље желе да комуницирају са Општинском управом путем електронске поште, телефоном, факсом и сл. и директним контактом са службеницима и руководством Општинске управе.

Већина предузетника је задовољна брзином издавања рјешења за одобравање предузетничке дјелатности.

Привредници сматрају да би флексибилност и брзина у рјешавању захтјева и проблема привредника, активнија комуникација по питању инфраструктурних пројеката, више доступних информација од стране службеника, редовно праћење промјена које излазе у Сл гласнику РС, већи степен дигитализације на нивоу управе, све би то било побољшање.

Квалитетом и доступношћу комуналних услуга, анкетирани су у већини случајева потпуно задовољни, дјелимично су задовољни јавном безбједности, путном инфраструктуром и организовањем јавног паркинга а о услугама организовања јавног превоза и грађевинских дозвола у већини случајева немају став/мишљење. Цијеном комуналних услуга је задовољна већина испитаника.

Као најчешће узроке недостатка специфичних професија, испитаници су навели недовољну усклађеност наставних планова и програма у средњим школама са стварним

потребама тржишта радне снаге, затим nedovoljnu obuchenost kadra nakon završene škole, nedovoljnu količinu kvalitetnih praktičnih i teorijskih znanja koja se pružaju učenicima u školama. Uzrok je, kako navode ispitanici, pored ograničenog i nepravilnog izbora zanimanja u srednjim školama i nedovoljna zainteresovanost mladih ljudi za ostanak u svojoj lokalnoj zajednici.

За потенцијална рјешења проблема обезбјеђивања адекватне радне снаге, испитаници су навели адекватно ослушкивање потреба тржишта, бољу комуникацију између школе, општинске администрације и привредника, промјену свијести о правим вриједностима у цјелокупном друштву, стипендирање појединих занимања и слично.

Кодову реализацију анкете урадио:
Одсјек за локални развој општине Брод